

دانشگاه علوم پزشکی
و خدمات بهداشتی درمانی تهران

معاونت آموزشی

مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی

واحد برنامه‌ریزی آموزشی

چارچوب طراحی «طرح دوره»

اطلاعات درس:

گروه آموزشی ارائه دهنده درس: مدیریت اطلاعات سلامت

عنوان درس: روش تحقیق در علوم بهداشتی

کد درس:

نوع و تعداد واحد¹: 2

نام مسئول درس: دکتر قاضی سعیدی

مدرس/ مدرسان: دکترمرجان قای سعیدی / دکتر نیلوفر محمدزاده / دکتر زهراسادات آزاد

پیش‌نیاز/ هم‌زمان:

رشته و مقطع تحصیلی: ارشد فناوری اطلاعات

اطلاعات مسئول درس:

رتبه علمی: استاد

رشته تخصصی: مدیریت اطلاعات بهداشتی-درمانی

محل کار: دانشکده پیراپزشکی

تلفن تماس: 09123277921

نشانی پست الکترونیک: Ghazimar@tums.ac.ir

¹ مشتمل بر: نظری، عملی و با نظری- عملی به تفکیک تعداد واحدهای مصوب. (مثال: 2 واحد نظری، 1 واحد عملی)

توصیف کلی درس (انتظار می‌رود مسؤول درس ضمن ارائه توضیحاتی کلی، بخش‌های مختلف محتوایی درس را در قالب یک یا دو بند، توصیف کند):

در این درس به آموزش کلیات روش تحقیق نحوه آماده سازی موضوع، عنوان و تمام اجزای یک پروپوزال و عملیاتی کردن آن پرداخته میشود و مهمتر این که کلیه متد ها و تکنیک های انجام پژوهش در حوزه های سلامت و سایر حوزه های مرتبط به طور کامل ارائه میگردد

اهداف کلی / محورهای توان‌مندی:

آشنایی با چگونگی انواع پژوهش به روش علمی و بکارگیری آن

اهداف اختصاصی / زیرمحورهای هر توان‌مندی:

پس از پایان این درس انتظار می‌رود که فراگیر:

آشنایی با :

- روش تحقیق
- مدل‌های و مراحل روش تحقیق
- ضرورت و نحوه آماده سازی مقدمه، بیان مسیله و اهمیت پژوهش
- روشهای بهینه کردن متدلوژی تحقیق
- چارچوب مفهومی بر اساس مرور متون
- انواع روش پژوهش
- انواع روش نمونه گیری
- روشها و ابزار جمع آوری داده
- چگونگی تنظیم پرسشنامه
- بخش های مختلف متدلوژی
- انواع مقاله ها
- روش نگارش بخش های مقاله
- مصادیق سرقت ادبی و پیشگیری از رخداد آنها
- انتخاب مجله برای انتشار و آماده سازی مقاله برای سابمیت
- استناددهی و رفرنس نویسی
- نرم افزار مدیریت منبع EndNote

رویکرد آموزشی^۱:

ترکیبی^۳

حضوری

مجازی^۲

روش های یاددهی - یادگیری با عنایت به رویکرد آموزشی انتخاب شده:

رویکرد مجازی

کلاس وارونه

یادگیری مبتنی بر بازی دیجیتال

یادگیری مبتنی بر محتوای الکترونیکی تعاملی

یادگیری مبتنی بر حل مسئله (PBL)

یادگیری اکتشافی هدایت شده

یادگیری مبتنی بر سناریوی متنی

یادگیری مبتنی بر مباحثه در فروم

سایر موارد (لطفاً نام ببرید) -----

رویکرد حضوری

سخنرانی تعاملی (پرسش و پاسخ، کوئیز، بحث گروهی و ...)

بحث در گروههای کوچک

ایفای نقش

یادگیری اکتشافی هدایت شده

یادگیری مبتنی بر تیم (TBL)

یادگیری مبتنی بر حل مسئله (PBL)

یادگیری مبتنی بر سناریو

استفاده از دانشجویان در تدریس (تدریس توسط هم‌تایان)

یادگیری مبتنی بر بازی

سایر موارد (لطفاً نام ببرید) -----

رویکرد آموزش حضوری

تدریس به صورت سخنرانی تعاملی، بحث در گروه های کوچک و یادگیری بر اساس حل مسئله

تقویم درس:

1. Educational Approach

2. Virtual Approach

3. Blended Approach: Blended learning is an approach to education that combines online educational materials and opportunities for interaction online with traditional place-based classroom methods.

جلسه	عنوان مبحث	روش تدریس	فعالیت‌های یادگیری / تکالیف دانشجو	نام مدرس / مدرسان
1	آشنایی با تحقیق / طبقه بندی تحقیق بر مبنای هدف / طبقه بندی تحقیق بر حسب روش	کتاب + مقاله + پاور پوینت	بحث و گفتگو در کلاس + تکالیف کلاسی و تحلیل تکالیف انجام شده بر حسب دروس ارایه شده	دکتر مرجان قاضی سعیدی
2	مقدمه و مسئله و اهمیت تحقیق / ویژگی های تحقیق علمی مدل 8 مرحله ای برای انجام تحقیق	کتاب + مقاله + پاور پوینت + ارایه نمونه کار	بحث و گفتگو در کلاس + تکالیف کلاسی و تحلیل تکالیف انجام شده بر حسب دروس ارایه شده	دکتر مرجان قاضی سعیدی
3	انتخاب حوزه مطالعاتی و عنوان پژوهش / مفاهیمی برای انتخاب عنوان پژوهش / چگونگی ارزیابی مساله تحقیق / قدم های فرموله کردن مسیله تحقیق و ویژگیهای بیان مساله تحقیق (پرسش آغازی) / ملاحظات و خطاهای انتخاب مساله	کتاب + مقاله + پاور پوینت + ارایه نمونه کار	بحث و گفتگو در کلاس + تکالیف کلاسی و تحلیل تکالیف انجام شده بر حسب دروس ارایه شده	دکتر مرجان قاضی سعیدی
4	آشنایی با اصول و نحوه مرور متون مرتبط با پایان نامه	کتاب + پاور پوینت + ارایه نمونه کار	بحث و گفتگو در کلاس + تکالیف کلاسی و تحلیل تکالیف انجام شده بر حسب دروس ارایه شده	دکتر مرجان قاضی سعیدی
5	آشنایی با روشهای بهینه کردن متدلوژی تحقیق / ایجاد چارچوب تیوری تحقیق و چارچوب مفهومی بر اساس مرور متون /	کتاب + پاور پوینت + ارایه نمونه کار	بحث و گفتگو در کلاس + تکالیف کلاسی و تحلیل تکالیف انجام شده بر حسب دروس ارایه شده	دکتر مرجان قاضی سعیدی
6	آشنایی با انواع پژوهش از نظر هدف، زمان انجام و از نظر نتایج پژوهش	کتاب + مقاله + فیلم آموزشی + پاور پوینت	بحث و گفتگو در کلاس + تکالیف کلاسی	دکتر محمدزاده
7	جامعه و نمونه پژوهش و انواع روش های نمونه گیری	کتاب + مقاله + فیلم آموزشی + پاور پوینت	بحث و گفتگو در کلاس + تکالیف کلاسی	دکتر محمدزاده
8	انواع ابزار سنجش و گردآوری اطلاعات	کتاب + مقاله + فیلم آموزشی + پاور پوینت	بحث و گفتگو در کلاس + تکالیف کلاسی	دکتر محمدزاده

جلسه	عنوان مبحث	روش تدریس	فعالیت‌های یادگیری / تکالیف دانشجوی	نام مدرس / مدرسان
9	انواع ابزار سنجش و گردآوری اطلاعات - ادامه	کتاب + مقاله + فیلم آموزشی + پاور پوینت	بحث و گفتگو در کلاس + تکالیف کلاسی	دکتر محمدزاده
10	انواع مقاله ها و نحوه نگارش متدلوژی آنها	کتاب + مقاله + فیلم آموزشی + پاور پوینت	بحث و گفتگو در کلاس + تکالیف کلاسی	دکتر محمدزاده
11	چارچوب IMRaD در نگارش گزارش تحقیق / اصول انتخاب عنوان برای مقاله / تدوین بخش های مقدمه، نتایج، ارائه نتایج کمی و کیفی، استفاده از جداول بحث، نتیجه گیری، تشکر و قدردانی	سخنرانی - اسلاید - نمونه مقاله	بحث و گفتگو	دکتر آزاد
12	Tips و نکات کاربردی پیشنهادی Springer در تدوین مقاله برای اخذ پذیرش	سخنرانی - اسلاید	بحث و گفتگو - انجام تکلیف	دکتر آزاد
13	مصادیق سرقت ادبی در نگارش علمی - نحوه مشابهت یابی و رفع پلاژیسیسم - کار با نرم افزارهای مشابهت یاب	سخنرانی - اسلاید - کار با ابزارها	بحث و گفتگو - انجام تکلیف	دکتر آزاد
14	معیارهای نویسندگی مقاله - معیارهای انتخاب مجله، اصول آماده سازی و سابمیت مقاله - نحوه نوشتن Cover letter و پاسخ به نتایج داوری	سخنرانی - اسلاید - نمونه کار	بحث و گفتگو - انجام تکلیف	دکتر آزاد
15	مفهوم و اهمیت استناد، طبقه بندی روش های استناددهی (Author-date style و Numeric) - معرفی محبوب ترین Citation styles در علوم پزشکی، چالش های استناددهی و فهرست نویسی دستی، معرفی انواع نرم افزارهای مدیریت منبع، مزایا و معایب	سخنرانی - اسلاید	بحث و گفتگو - انجام تکلیف	دکتر آزاد

جلسه	عنوان مبحث	روش تدریس	فعالیت‌های یادگیری / تکالیف دانشجو	نام مدرس / مدرسان
16	نرم افزار EndNote - نصب ، محیط کاربری و تنظیمات - ایجاد کتابخانه، روشهای ورود اطلاعات کتاب شناختی - ارتباط با ویرایشگر - ویرایش و دانلود استایل - پیدا کردن تمام متن - حذف تکرار - گروه بندی - درج استناد - انتقال فایل	- سخنرانی - اسلاید - کار با نرم افزار	بحث و گفتگو - انجام تکالیف - تعامل با نرم افزار	دکتر آزاد

وظایف و انتظارات از دانشجو:

نظیر حضور منظم در کلاس درس، انجام تکالیف در موعد مقرر، مطالعه منابع معرفی شده و مشارکت فعال در برنامه‌های کلاس و در انتهای کلاس یک پروپوزال بر اساس اصول نوشتاری و محتوایی تهیه پروپوزال داشته باشند

روش ارزیابی دانشجو: تکوینی یک سوم نمره و تراکمی دو سوم نمره آزمون

- ذکر نوع ارزیابی (تکوینی/تراکمی)^۱ : تکوینی/ تراکمی
- ذکر روش ارزیابی دانشجو: در روش تراکمی آزمون پایان ترم تحصیلی به صورت تشریحی و ارائه پروپوزال نهایی / در روش تکوینی هر جلسه سوالات مرتبط ارائه شده در جلسه قبل را در طول هفته گذشته بررسی کرده باشند در هر جلسه روی آن بحث میشود و به نتیجه برای اعمال در پروپوزال میرسد
- ذکر سهم ارزشیابی هر روش در نمره نهایی دانشجو: 8 نمره پروپوزال و 10 نمره آزمون نهایی و 2 نمره فعالیت های کلاسی

✓ ارزیابی تکوینی (سازنده)^۲: ارزیابی دانشجو در طول دوره آموزشی با ذکر فعالیت‌هایی که دانشجو به طور مستقل یا با راهنمایی استاد انجام می‌دهد. این نوع ارزیابی می‌تواند صرفاً با هدف آرایه بازخورد اصلاحی و رفع نقاط ضعف و تقویت

1. در رویکرد آموزشی مجازی، سهم ارزیابی تکوینی بیش از سهم ارزیابی تراکمی باشد.

نقاط قوت دانشجو صورت پذیرفته و یا با اختصاص سهمی از ارزیابی به آن، در نمره دانشجو تأثیرگذار باشد و یا به منظور تحقق هر دو هدف، از آن استفاده شود.

نظیر: انجام پروژه‌های مختلف، آزمون‌های تشخیصی ادواری، آزمون میان ترم مانند کاربرگ‌های کلاسی و آزمونک (کوئیز) های کلاسی

✓ **ارزیابی تراکمی (پایانی):** ارزیابی دانشجو در پایان دوره است که برای مثال می‌تواند شامل موارد زیر باشد:

- آزمون‌های کتبی، شفاهی و یا عملی با ذکر انواع آزمون‌ها برای مثال آزمون‌های کتبی شامل آزمون‌های کتبی بسته پاسخ اعم از «چندگزینه‌ای»، «جورکردنی گسترده»، «درست- نادرست» و آزمون‌های کتبی باز پاسخ اعم از تشریحی و کوتاه پاسخ، آزمون‌های استدلالی نظیر آزمون ویژگی‌های کلیدی، سناریونویسی با ساختن فرضیه و آزمون‌های عملی که برای مثال می‌تواند شامل انواع آزمون‌های ساختارمند عینی نظیر OSCE²، OSLE³ و ... و یا ارزیابی مبتنی بر محل کار⁴ با استفاده از ابزارهایی نظیر DOPS⁵، لاگ‌بوک⁶، کارپوشه (پورت فولیو)⁷، ارزیابی 360⁸ درجه⁸ و باشد.

منابع:

منابع شامل کتاب‌های درسی، نشریه‌های تخصصی، مقاله‌ها و نشریه‌های تخصصی می‌باشد.

الف) کتب: کتب نگارش پایان نامه و روش تحقیق، مقاله‌ها و نشانی وبسایت‌های مرتبط

- Research Methodology a step- by- step guide for beginners
- راهنمای تدوین رساله و پایان نامه / دکتر عباس قریشی و حمید رضا قریشی انتشارات یسطرون
- مرجع پژوهش / سرپرست نویسندگان دکتر حمید قاسمی انتشارات اندیشه ارا

ب) مقالات: مرتبط با معرفی ابزارهای پژوهش و انواع پژوهش

ج) محتوای الکترونیکی: فیلم های آموزشی مرتبط

1. Summative Evaluation
2. Objective Structured Clinical Examination
3. Objective Structured Laboratory Examination
4. Workplace Based Assessment

5. مشاهده مستقیم مهارت‌های بالینی Direct Observation of Procedural Skills: روشی است که به طور ویژه، برای ارزیابی مهارت‌های عملی (پروسیجرها) طراحی شده است. در این روش فراگیر در حین انجام پروسیجر، مورد مشاهده قرار می‌گیرد و عملکرد وی بر اساس یک چک لیست ساختارمند، ارزیابی می‌شود. با این روش، بعد از هر بار انجام آزمون، نقاط قوت و ضعف فراگیر شناسایی می‌شوند. فرایند مشاهده فراگیر در حدود ۱۵ دقیقه و ارائه بازخورد به وی حدود ۵ دقیقه به طول می‌انجامد.

6. Logbook
7. Portfolio
8. Multi Source Feedback (MSF)

چک لیست ارزیابی طرح دوره

چگونگی پردازش طرح با توجه به معیارها			معیارهای ارزیابی	آیتم	نام درس	رشته مقطع	گروه
توضیحات در خصوص موارد نیازمند اصلاح	نیازمند اصلاح	قابل قبول					
			به اطلاعات کلی درس اعم از گروه آموزشی ارایه دهنده درس، عنوان درس، کد درس، نوع و تعداد واحد، نام مسؤؤل درس و سایر مدرسان، دروس پیش نیاز و همزمان و رشته و مقطع تحصیلی اشاره شده است.	اطلاعات درس			
			اطلاعات مسؤؤل درس اعم از رتبه علمی، رشته تخصصی، اطلاعات تماس و ... درج شده است.	اطلاعات مسؤؤل درس			
			بخش‌های مختلف محتوایی درس در حد یک یا دو بند معرفی شده است.	توصیف کلی درس			
			اهداف کلی/ محورهای توانمندی با قالب نوشتاری صحیح درج شده‌اند.	اهداف کلی/ محورهای توانمندی			
			اهداف اختصاصی/ زیرمحورهای هر توانمندی با قالب نوشتاری صحیح درج شده‌اند.	اهداف اختصاصی/ زیرمحورهای هر توانمندی			

			رویکرد آموزشی مورد نظر در ارایه دوره اعم از حضوری، مجازی و ترکیبی مشخص شده است.	رویکرد آموزشی		
			روش‌های یاددهی و یادگیری درج شده‌اند.	روش‌های یاددهی- یادگیری		
			جدول مربوط به تقویم درس، به طور کامل تکمیل شده است.	تقویم درس		
			وظایف و انتظارات از دانشجویان نظیر حضور منظم در کلاس درس، انجام تکالیف در موعد مقرر، مطالعه منابع معرفی شده و مشارکت فعال در برنامه‌های کلاس و ... تعریف شده و درج گردیده است.	وظایف و انتظارات از دانشجو		
			نحوه ارزیابی دانشجو با ذکر نوع ارزیابی (تکوینی/تراکمی)، روش ارزیابی و سهم هر نوع/روش ارزیابی در نمره نهایی دانشجو، درج شده است.	نحوه ارزیابی دانشجو		
			کتاب‌های درسی، نشریه‌های تخصصی، مقاله‌ها و نشانی وبسایت‌های مرتبط، معرفی شده‌اند	منابع		